

Vår dato: 01.12.2025
Vår referanse: 25/51768 - 8
Deres dato:
Deres referanse:

Fastsettelse av endringer i forskrift om minstekvantum av epleråstoff til bearbeidingsindustrien

Vi viser til vårt høringsbrev datert 7. november 2025.

Landbruksdirektoratet har i dag fastsatt endringer i forskrift 1. desember 2021 nr. 3359 om minstekvantum av epleråstoff til bearbeidingsindustrien (minstekvantumforskriften). Endringene fastsetter minstekvantum for avtak av norsk epleråstoff til bearbeidingsindustrien for perioden 1. oktober 2025 til 30. september 2026. Forskriftsendringene trer i kraft 1. desember 2025.

Landbruksdirektoratet vil nedenfor redegjøre for endringer i forskriftens innhold, blant annet med bakgrunn i høringsinnspillene som er mottatt.

BAKGRUNN

Landbruksdirektoratet forvalter ordningen som gir norsk bearbeidingsindustri mulighet til å importere epleråstoff til nedsatt tollsats. Ordningen er regulert i forskrift 22. desember 2005 nr. 1723 om administrative nedsettelse av tollavgiftssatser for landbruksvarer (FAT) § 18b og minstekvantumforskriften. Industriens tilgang til tollnedsettelse og tollkvoter er koblet til avtak av norsk epleråstoff. For å bli omfattet av ordningen, må et foretak kjøpe og bearbeide en årlig fastsatt mengde norsk epleråstoff, omtalt som minstekvantum. Minstekvantumets størrelse tilpasses årets epleseong. Minstekvantumet kan oppfylles ved kjøp av pressepler, eplesaft eller eplekonsentrat. Landbruksdirektoratet fastsetter minstekvantumets størrelse innen 1. desember hvert år, jf. FAT § 18b siste ledd.

HØRINGSINNSPILLENE

Høringsnotatet ble sendt til 34 høringsinstanser. Direktoratet har mottatt svar fra fire av disse. Uttalelsene er tilgjengelig på direktoratets nettsider.

Frukthagen Hardanger skriver at det er viktig at årets fordeling sikrer størst mulig bruk av årets produserte råstoff. De har i høringssvaret rapportert at de har 50 tonn konsentrat til fordeling til minstekvantum.

Tine innleder høringssvaret sitt med at foreslått mengde virker rimelig med tanke på begrunnelsen om at det er mindre pressepler tilgjengelig i år enn i fjor. Videre skriver de at ordningen er et godt verktøy for å stimulere til avtak av norsk selv om ordningen ikke skal innebære en avsetningsgaranti for produsentene. Tine beskriver årets sesong som en god sesong for epler med god kvalitet, og dermed en større andel epler som har blitt omsatt i konsummarkedet. Mindre tilgang på pressepler skaper imidlertid en noe mer krevende situasjon for aktører som ønsker å profilere og omsette norsk epleråstoff i form av juice, da de trenger en jevn tilgang på råvare for å kunne være leveringsdyktig på ferdig vare til dagligvarekjedene. Tine avslutter høringssvaret med å påpeke at det fortsatt er viktig at minstekvantumet settes såpass høyt at det faktisk stimulerer til norsk produksjon av epler til industriformålet.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag skriver i sitt høringsinnspill at forskriften har vært viktig for å sikre en avsetning av hele produksjonen av norske epler, sikre økonomien i primærproduksjonen, og hindre uheldige miljøkonsekvenser og matsvinn. De skriver videre i innspillet at rapporteringstidspunkter og oversikt over produksjon per dags dato gjør at det er vanskelig å gi presise anbefalinger til om foreslått minstekvantum er korrekt. Norsk Bonde- og Småbrukarlag skriver at samtaler avholdt med næringsaktører tilsier at foreslått minstekvantum ser greit ut, men at det er et sterkt ønske om en modernisering av forskrift for å ha bedre tallgrunnlag for anbefaling. De påpeker at systemet slik det er lagt opp i dag har store praktiske problemer og mangler som gjør det umulig for kunder og produsenter å ha en oversikt som gir forutsigbarhet og stabile rammer.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag informerte også til slutt om et pågående utredningsprosjekt for å styrke produksjonen av frukt og bær til industriell bearbeiding.

LANDBRUKSDIREKTORATETS VURDERING AV HØRINGEN

Før høringsbrevet ble sendt ut, fikk Landbruksdirektoratet informasjon om at det så ut til å bli produsert 90 tonn konsentrat til fordeling. Dette er en nedgang fra i fjor. Eplesesongen har vært, men en større andel av eplene har blitt solgt til konsum. Dette har ført til at mindre mengder er tilgjengelig for produksjon av konsentrat. Basert på denne informasjonen sendte Landbruksdirektoratet ut på høring et minstekvantum på mellom 1 000 kg og 30 000 kg eplekonsentrat avhengig av industriforetakets størrelse. Landbruksdirektoratet har under høringsperioden fått opplyst at det til sammen er produsert omtrent 100 tonn konsentrat.

Landbruksdirektoratet har ikke fått ny informasjon som tilsier at det er nødvendig å endre grensene for minstekvantum og foretaksstørrelsene som ble foreslått i høringen.

Basert på høringen fastsetter Landbruksdirektoratet følgende krav om minstekvantum, som gir rett til import etter § 18b i FAT. Minstekvantumet gir samtidig rett til å delta på auksjon og benytte den tollfrie importkvoten for epleaft-/konsentrat.

Foretaksstørrelse	Minstekvantum		
	Konsentrat	Saft	Epler
Lite foretak (Opptil 100 000 kg)	1 000 kg	6 400 kg	8 000 kg
Mellomstore foretak (Mellom 100 000 kg og 500 000 kg)	10 000 kg	64 000 kg	80 000 kg
Stort foretak (Over 500 000 kg)	30 000 kg	192 000 kg	240 000 kg

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Haavard Elstrand
direktør

Herman Morken
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.